

ต้นฉบับ

เลขที่เอกสารในระบบ E กษ0201.06/ว3444

ฝ่ายบริหารทั่วไป (สสท. รับเอกสารจากภายนอก) รับที่ ซป 4886

วันที่ 20 เม.ย. 2563

เรื่อง ขอส่งรายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่อง "แนวทางการพัฒนาระบบประกันภัยภาคการเกษตรของประเทศไทย : กรณีศึกษาทุ่ง
ข้าวแวนนาไม"ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการประกันภัยการเกษตร

เรียน ผู้บริหารกรม	วันที่กำหนด
☐ เพื่อโปรดพิจารณา ☐ เพื่อโปรดดำเนินการ ☒ เพื่อโปรดทราบ	
	หมายเหตุ

๐/-

วิลาสินี

(นางสาวอรุณี พงษ์พรประเสริฐ)

ผบท.สก. ปฏิบัติราชการแทน สทนค.

๒๐ เม.ย. ๒๕๖๓

บันทึกข้อความ

กรมชลประทาน
รับจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขรับ ๕๗ 4886/๖๓
วันที่ ๒๐ 1๙๐.๖๓

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองกลาง โทร. ๐-๒๒๘๘๑ ๕๙๕๕ ต่อ ๑๑๗

ที่ กษ.๐๒๐๑.๐๖/ว.๓๔๔๔ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ...ขอส่งรายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่อง "แนวทางการพัฒนาระบบประกันภัยภาคการเกษตรของประเทศไทย : กรณีศึกษาทุ่งชาวแวนนาไม" ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการประกันภัยการเกษตร

เสนอ กรมชลประทาน

เพื่อโปรดทราบและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ไป๕๑

(นางสาวขวัญเรือน มงคลสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการกองกลาง

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บันทึกข้อความ

รองปลัดฯ (ฝ่ายบริหาร)
รับที่ ๑๓๕๐๓
วันที่ ๑๖ เม.ย. ๖๓ เวลา ๑๓.๐๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๓๕๐๓
๑๖ เม.ย. ๖๓
๑๓.๐๖ น.
๒๒

ส่วนราชการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร โทร. ๐ ๒๕๓๙ ๓๕๖๔

ที่ กษ ๑๓๐๕/ ๑๕๖๐

วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอส่งรายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบประกันภัยภาคการเกษตรของประเทศไทย: กรณีศึกษาทุ่งข้าวแวนนาไม” ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศด้านการประกันภัยการเกษตร

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปฏิรูปประกันภัยการเกษตร ประกอบกับมีนโยบายให้ขยายการประกันภัยให้ครอบคลุมสินค้าเกษตรเศรษฐกิจ เพื่อช่วยลดผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติให้แก่เกษตรกร ซึ่งปัจจุบันมีการดำเนินงานโครงการประกันภัยการเกษตรสำหรับเกษตรกรรายย่อยของรัฐบาลในสินค้า ๒ ชนิด ได้แก่ ข้าวนาปีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ประกอบกับมีโครงการของภาคเอกชนที่ดำเนินงานกับเกษตรกรโดยตรง ได้แก่ ทูเรียน ลำไย และโคนม สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จึงได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบประกันภัยภาคการเกษตรของประเทศไทย: กรณีศึกษาทุ่งข้าวแวนนาไม” ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (รายละเอียดดังเอกสารแนบ) ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยและประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เรียบร้อยแล้ว และได้ดำเนินการจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่และใช้ประโยชน์ต่อไป นั้น

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิตทุ่งข้าวแวนนาไม การประเมินความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในการเลี้ยงทุ่งข้าวแวนนาไม ความต้องการของเกษตรกรต่อการประกันภัยทุ่งข้าวแวนนาไม และการประมาณการวงเงินเอาประกันและเบี้ยประกัน เพื่อให้มีข้อมูลแนวทางในการประกันภัยทุ่งข้าวแวนนาไมและประยุกต์ใช้ในการประกันภัยสินค้าชนิดอื่นที่คล้ายคลึงกัน โดยศึกษาในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา จันทบุรี และสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีพื้นที่เพาะเลี้ยงทุ่งข้าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๗.๒๙ ของพื้นที่เลี้ยงทุ่งข้าวทั่วประเทศที่มีประมาณ ๒๑๐,๐๐๐ ไร่ โดยการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อย และสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงทุ่งข้าวแวนนาไมโดยใช้แบบสอบถาม

๒. การศึกษาสถานการณ์การผลิตทุ่งข้าวแวนนาไมของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเกษตรกรมีขนาดพื้นที่ฟาร์มทุ่งแตกต่างกันมาก ตั้งแต่น้อยที่สุดเพียง ๑ ไร่ ถึงมากที่สุด ๕๓๐ ไร่ เกษตรกรในจังหวัดฉะเชิงเทราและจันทบุรีส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยมีพื้นที่น้อยกว่า ๑๐ ไร่ ในขณะที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีส่วนใหญ่มีพื้นที่มากกว่า ๕๐ ไร่ การเลี้ยงทุ่งในจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นระบบความเค็มต่ำหรือน้ำกร่อย เลี้ยงทุ่งก้ามกรามเป็นหลักและเลี้ยงทุ่งผสมในบ่อทุ่งก้ามกราม ในส่วนของจังหวัดจันทบุรีและสุราษฎร์ธานี เป็นระบบความเค็มเลี้ยงทุ่งข้าวเชิงเดี่ยว อัตราการปล่อยลูกพันธุ์ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ตัวต่อไร่ ระยะเวลาการเลี้ยงประมาณ ๙๐ วัน จำนวนรอบการเลี้ยงประมาณ ๒ รอบต่อปี ผลผลิตประมาณ ๑,๕๐๐ - ๒,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๗๒.๒๐ มีการทำเกษตรชนิดอื่นหรือมีการประกอบอาชีพอื่นทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรควบคู่กับการเลี้ยงทุ่งข้าวด้วย เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ผลไม้ ทำนา เลี้ยงปลา ค้าขาย และรับจ้าง เป็นต้น

๓. การดำเนินงาน...

๓. การดำเนินงานที่หน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือเกษตรกรจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ผ่านมา เป็นการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลัง และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินโดยกรมประมง ในกรณีกึ่งก้ำมกรม กึ่งทะเล ปูทะเล หรือ หอยทะเล ช่วยเหลือในอัตรา ๑๐,๙๒๐ บาทต่อไร่ ไม่เกินรายละ ๕ ไร่ และโครงการให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาการขาดผลผลิตตกต่ำ เช่น โครงการแทรกแซงตลาดกึ่งด้วยวิธีการรับจำนำ ซึ่งยังมีเกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถเข้าถึงโครงการ เนื่องจากปัญหาด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิตไม่ตรงตามเงื่อนไขที่กำหนด

๔. การประเมินความเสี่ยงและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อเกษตรกร ได้แก่ น้ำท่วม ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความเสียหายมากที่สุดในช่วงปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕ ปัจจุบันมีการปรับตัวโดยการทำคันบ่อให้สูงขึ้น รองลงมาคือภัยแล้ง เกษตรกรมีการปรับตัวโดยเว้นช่วงการเลี้ยงเพื่อพักบ่อ และมีบ่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ โดยพื้นที่ฟาร์มกึ่งของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง มีการแบ่งพื้นที่เป็นบ่อเลี้ยง บ่อพัก และบ่อทิ้งเลน รวมถึง อาคารที่พักสำหรับผู้ดูแลบ่อกึ่ง เก็บอาหารกึ่ง และวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉลี่ยพื้นที่บ่อเลี้ยงกึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๖ ของพื้นที่ฟาร์มทั้งหมด ในส่วนของลมพายุมีเพียงบางพื้นที่ที่เป็นเขตรับลมมรสุมได้รับความเสียหาย สำหรับปัญหาฝนตกหนักทำให้กึ่งน็อคน้ำ เกษตรกรมีการตักน้ำเพื่อเพิ่มออกซิเจนในบ่อเลี้ยง ภัยพิบัติทางธรรมชาติจึงส่งผลกระทบต่อไม่มากนัก โดยภัยพิบัติที่สร้างความเสียหายให้แก่เกษตรกรมากที่สุดคือ โรคกึ่ง ที่สำคัญคือโรคตัวแดงดวงขาว โรคตายด่วน และอาการซีขาว ซึ่งประสบปัญหาได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงอากาศเปลี่ยนแปลงปลายฝนต้นหนาวหรือช่วงปลายปี เกษตรกรปรับตัวโดยการปล่อยลูกพันธุ์น้อยลง

๕. เกษตรกรผู้เลี้ยงกึ่งส่วนใหญ่ ต้องการให้มีการประกันภัยโรคกึ่ง ช่วงเวลาเอาประกันคือช่วงการเลี้ยง ๑-๖๐ วัน หลังจากปล่อยลูกพันธุ์ลงบ่อเลี้ยง เนื่องจากกึ่งมีขนาดเล็ก ไม่สามารถจำหน่ายได้หากเกิดโรคต้องทำลายทิ้งทั้งบ่อ ในส่วนของระยะเวลาที่กึ่งโตสามารถจำหน่ายได้แล้ว ต้องการให้มีการประกันส่วนต่างของราคา เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาที่ราคาตกต่ำเป็นประจำ หากเกิดโรคในช่วงที่กึ่งโต เกษตรกรจะรีบจับกึ่งจำหน่าย ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าวงเงินเอาประกัน และหากจะมีโครงการประกันภัยกึ่ง ต้องการให้ดำเนินงานผ่านหน่วยงานหรือตัวแทนภาครัฐ เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่เคยมีการดำเนินงาน

๖. การประมาณการวงเงินเอาประกัน ซึ่งคำนวณจากต้นทุนหมุนเวียนในช่วงระยะเวลาการเลี้ยง ๑ - ๖๐ วัน จำนวน ๑๑๖,๒๐๐ บาทต่อไร่ ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าอาหาร ร้อยละ ๕๕.๙๔ รองลงมาเป็นค่าลูกพันธุ์กึ่ง ร้อยละ ๑๖.๓๕ ค่าเวชภัณฑ์และอาหารเสริม ร้อยละ ๑๒.๐๕ ค่าพลังงาน ร้อยละ ๑๑.๓๖ และค่าแรงงาน ร้อยละ ๔.๓๐ ในส่วนของค่าเบี้ยประกันคำนวณจากอัตราร้อยละ ๓-๕ ของวงเงินเอาประกัน จำนวน ๓,๔๘๖-๕,๘๑๐ บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีพื้นที่บ่อเลี้ยงขนาด ๓ ไร่ต่อบ่อ จำนวนเงินค่าเบี้ยประกันจึงค่อนข้างสูงสำหรับเกษตรกรรายย่อย และมีเกษตรกรเพียงร้อยละ ๕๒.๒๐ ที่เต็มใจจ่ายเบี้ยประกัน ในส่วนของผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย โดยทั่วไปจะพิจารณาความคุ้มทุนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขนาดและปริมาณของพื้นที่ที่จะเข้าสู่ระบบประกันภัย

๗. ผลการศึกษามีข้อเสนอแนะให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้มีการประกันภัยกึ่งชาววนนาไม เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติให้แก่เกษตรกร โดยแยกการประกันระหว่างภัยพิบัติทางธรรมชาติและโรคกึ่ง และช่วงระยะเวลาการเลี้ยง ซึ่งจำแนกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๗.๑ การประกันภัยสำหรับเกษตรกรรายย่อย เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่มีพื้นที่น้อย ผลผลิตน้อย ไม่มีทุนเป็นของตนเอง และขาดโอกาสในการเข้าถึงตลาด ดำเนินโครงการตลอดห่วงโซ่การผลิตผ่านสถาบันเกษตรกร โดยเชื่อมโยงกับสินเชื่อและปัจจัยการผลิต ตั้งแต่ลูกพันธุ์ อาหาร เวชภัณฑ์ และการจำหน่ายผลผลิตอย่างครบวงจร ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลผลิต และช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงตลาดมีรายได้ที่มั่นคง

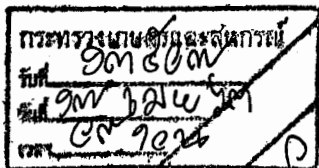
๗.๒ การประกันภัยเชิงพาณิชย์ สำหรับเกษตรกรรายใหญ่ ซึ่งมีความสามารถในการแข่งขันสูง และมีทุนเป็นของตนเอง ให้เป็นไปตามกลไกตลาด โดยภาครัฐให้การสนับสนุนกิจกรรมที่จำเป็น เช่น ระบบตรวจสอบความเสียหาย มาตรการด้านภาษี และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อช่วยลดภาระต้นทุนของ ผู้ประกอบการที่จะส่งผลกระทบต่อค่าเบี้ยประกันของเกษตรกร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และมอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป โดยสามารถดาวน์โหลดรายละเอียดเอกสารได้ตาม QR Code ที่แนบมาพร้อมนี้

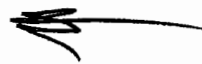

(นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์)

เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- ทราบ
- ดำเนินการตามเสนอ

(นายสำราญ สารบรรณ)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑๖ เม.ย. ๒๕๖๓

QR Code เพื่อดาวน์โหลดเอกสาร
โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาระบบประกันภัยภาคการเกษตรของ
ประเทศไทย: กรณีศึกษาทุ่งข้าวแวนนาไม”

